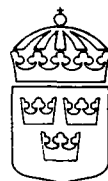

Kulturutskottets yttrande

1990/91:KrU9y

Kompletteringspropositionen

1990/91
KrU9y

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 2 maj 1991 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1990/91:150 (kompletteringspropositionen) beträffande bilagorna II:1 — II:13 jämte eventuella motioner, såvitt propositionen i angivna delar och motionerna rör kulturutskottets beredningsområde.

Utskottet

Omställning och minskning av den statliga administrationen inom kultur- och massmedieområdet

Utskottet har i denna del av ärendet hållit en utfrågning med företrädare för utbildningsdepartementet.

Utbildningsministern anför i propositionen (bil. II:7, s. 77) att han gjort bedömningen att det bör vara möjligt att, som ett led i arbetet med att decentralisera, förenkla och rationalisera kulturområdets myndighetsstruktur, sätta upp ett mål som innebär att myndigheterna inom kulturområdet skall åstadkomma minskade administrativa kostnader med minst 12 milj.kr. under den kommande treårsperioden.

För budgetåret 1991/92 räknar utbildningsministern med att kravet på en kostnadseffektivisering uppnås genom vissa förändringar inom arkivområdet. Riksarkivet har föreslagit en förändrad användning av papperskvalitéer i statsförvaltningen, vilket innebär att användningen av arkivbeständigt papper delvis bör ersättas av s.k. åldringsbeständigt papper. Omläggningen av pappersanvändningen bör kunna genomföras under budgetåret 1991/92. Utbildningsministern anför att det sammanlagda värdet av denna besparing för den offentliga sektorn som helhet beräknas till 3 milj.kr.

För budgetåren 1992/93 och 1993/94 räknar utbildningsministern med att myndigheternas anslagsframställningar skall kunna tillhandahålla underlag för vilka rationaliseringsvinster som kan tas ut. Besparingarna bör kunna uppgå till 2 resp. 7 milj.kr. för resp. budgetår.

På massmedieområdet beräknar utbildningsministern att talboks- och punktskriftsbibliotekets administrativa kostnader skall kunna minskas med 300 000 kr. budgetåret 1993/94.

Utskottet behandlar i det följande en motion, som väckts med anledning av kompletteringspropositionen.

I motion Fi42 (m) hemställs att remissorganens yttranden över riksarkivets förslag skall avvaktas innan beslut fattas om övergång till nya papperskvaliteter för arkivalier.

Utskottet har tagit del av remissyttrandena samt en inom AB Tumba Bruk upprättad promemoria.

Utskottet konstaterar att remissinstanserna över lag är positiva till riksarkivets förslag som bl.a. innebär att myndigheterna skall kunna välja mellan arkivbeständigt och åldringsbeständigt papper vid arkivbildning. Från några remissinstanser framförs krav på att det i riksarkivets föreskrifter skall anges vilka kategorier av handlingar som skall bevaras på arkiv- resp. åldringsbeständigt papper. En av remissinstanserna, nämligen statens provningsanstalt, stöder i huvudsak förslaget men menar att övergången från arkiv- till åldringsbeständigt papper för vissa slag av handlingar bör anstå tills ökad kunskap om beständigheten hos skrift på det mindre slitstarka papperet har inhämtats. Enligt statens provningsanstalts beräkning kommer den årliga besparingen att uppgå till 15 milj.kr., under förutsättning att hälften av det arkivpapper som används i dag ersätts med åldringsbeständigt papper.

Utskottet gör — på grundval av vad som framkommit i ärendet — den bedömningen att det finns goda skäl att göra den omläggning av pappersanvändningen som anges i propositionen. Motionen avstyrks således. Utskottet vill dock framhålla att synpunkterna i motionen i viss mån tillgodoses genom vad utskottet anför i det följande.

En övergång till åldringsbeständigt brukspapper kan bedömas medföra att kvalitén på myndigheternas brukspapper förbättras utan att papperet för den skull blir dyrare. En sådan övergång innebär också att pappersmarknaden på sikt kommer att inrymma endast en typ av brukspapper — av väsentligt högre kvalité än dagens. Därigenom förbättras möjligheterna att bevara såväl vanliga trycksaker som enskilda arkiv, två områden som för närvarande vållar problem från beständighetssynpunkt.

De synpunkter som provningsanstalten framfört när det gäller beständigheten hos skrift på åldringsbeständigt papper kommer — enligt vad utskottet har erfarit — att beaktas i föreskrifterna på området.

Enligt utskottets mening kommer således den föreslagna förändringen — utöver besparingseffekterna — även få positiva kulturpolitiska effekter. Med tanke på att Sverige intar en ledande roll i Europa när det gäller pappersproduktion finns det även möjligheter för vårt land att påverka den internationella standarden på detta område.

Den medelsbesparing om 3 milj.kr., som regeringen angett, är ett betydligt lägre belopp än det som statens provningsanstalt beräknat. Utskottet konstaterar att besparingens storlek uppenbarligen är svårbe-

dömd och att det belopp som regeringen angett kan vara lågt beräknat. Om besparingseffekten skulle bli större än 3 milj.kr. är det emellertid en välkommen konsekvens av förslaget.

Utskottet vill understryka vikten av att arkivhandlingar som — nu eller i framtiden — kan komma att utsättas för de risker som är förenade med frekvent användning även framgent kommer att framställas på arkivpapper. Utskottet vill också framhålla angelägenheten av tydliga föreskrifter för användningen av arkivbeständigt och av åldringsbeständigt papper.

I enlighet med det anförda har utskottet inte något att erinra mot vad som anförts i propositionen om besparingen budgetåret 1991/92 inom kulturområdet. Utskottet har inte heller något att erinra i vad avser besparingarna inom nämnda område budgetåren 1992/93 och 1993/94. Likaledes bör riktlinjerna för besparingen i fråga om talboks- och punktskriftsbiblioteket godkännas.

Kulturutskottet tillstyrker således att riksdagen godkänner de riktlinjer för omställning och minskning av den statliga administrationen inom kulturområdet och massmedieområdet som har angetts i propositionen (bil. II:7, punkterna 7 och 9 i hemställan).

Turistfrågor

I några motioner behandlas frågor om turistnäringens konkurrensförhållanden efter skattereformen. Motionärerna anför främst att breddningen av mervärdeskatten försämrar turistföretagens konkurrenskraft.

I sitt yttrande 1989/90:KrU8y till skatteutskottet vid förra riksmötet behandlade utskottet utförligt frågan om skattereformens inverkan på turistnäringen. Utskottet fann inte skäl att med hänsyn till näringens intressen förorda någon ändring av de föreslagna — nu gällande — mervärdeskattebestämmelserna. Med anledning av att regeringen angett att statens industriverk (SIND) skulle få i uppdrag att följa utvecklingen på vissa turistorter och bedöma de skattepolitiska beslutens effekter på den regionala utvecklingen anförde utskottet vidare att det förutsatte att en fortlöpande redovisning lämnades till regeringen och att SIND även i övrigt — i enlighet med sitt allmänna uppdrag — uppmärksammar konsekvenserna för turismen av mervärdeskatteomläggningen.

SIND har i april 1991 lämnat en delrapport (Regional utveckling 1991:4) med anledning av det ovan nämnda uppdraget. Av rapporten kan utläsas att resandenäringen fått vidkännas minskad efterfrågan under 1990. Sysselsättningen har minskat. Ett ökat antal konkurser antyder att lönsamheten i företagen har sjunkit och att deras sårbarhet är relativt stor, anför SIND.

I rapporten föreslås åtgärder till stöd för turistföretagen, bl.a. att medel för utvecklingsbidrag reserveras särskilt för turistnäringen och att marknadsförings- och utbildningsinsatserna inom branschen intensifieras. SIND avser, mot bakgrund av de resultat som presenteras i rapporten, att lämna en extra rapport i juni 1991 med undersökningar av företagets lönsamhet under 1990 och av utvecklingen under vintersäsongen 1991.

Utskottet vill, mot bakgrund av det anförda och med hänsyn till vad som anförs motionsvägen, framhålla det angelägna i att turistnäringens utveckling efter skattereformen även fortsättningsvis följs. Härigenom kan branschens konkurrensförhållanden såväl inom landet som internationellt belysas och underlag skapas för att bedöma om särskilda åtgärder för att motverka negativa effekter på dess konkurrenskraft är påkallade.

Stockholm den 16 maj 1991

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Åke Gustavsson (s), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Lars Ernestam (fp), Jan Hyttring (c), Anders Nilsson (s), Lars Ahlmark (m), Sylvia Pettersson (s), Erkki Tammenoksa (s), Margareta Fogelberg (fp), Stina Gustavsson (c), Alexander Chrisopoulos (v), Kaj Nilsson (mp), Ingegerd Sahlström (s), Ulla Berg (s) och Göran Åstrand (m).

Avvikande mening

Mervärdeskattens effekter för turistnäringen

Ingrid Sundberg (m), Jan Hyttring (c), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c) och Göran Åstrand (m) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "är påkallade" bort ha följande lydelse:

SINDs utredningsresultat avseende turistnäringens utveckling under 1990 och början av 1991 visar att de farhågor som tidigare framförts om de nya mervärdeskattereglernas negativa effekter för branschen har varit befogade. Slutsatsen vinner stöd av den kännedom som utskottet i övrigt har om turistbranschen. Det står alltså klart att skatteomläggningen har orsakat betydande problem för den svenska turistnäringen. Utskottet ser med oro på denna utveckling och vill understryka det angelägna i att åtgärder vidtas för att komma till rätta med problemen. Regeringen bör därför snarast återkomma till riksdagen med förslag till sådana åtgärder, i första hand genom ändring av reglerna om mervärdeskatt.